

Velký bratr se dívá. A pamatuje si...

29. 9. 2014 12:00

Kolik je v České republice instalovaných bezpečnostních kamer, patrně už dnes nikdo nespočítá. Hovoří se o řádu statisíců.

Foto: **Hans Štembera**

Popisek: **Bezpečnostní kamera**

Není divu, že právě bezpečnostní kamery vnímáme jako největší nebezpečí narušující naše soukromí a ztotožňujeme je s tzv. Velkým bratrem, který nás sleduje prakticky všude – na ulicích, v práci, restauraci i při nakupování, v bance, ve výtahu, v zaměstnání i ve škole, v dopravě i osobním voze. A to vše prý v zájmu bezpečnosti. Naší? A za jak dlouho budou také u nás doma?

Je to trend, který svou agresivností děsí. V Praze, a to jen na veřejných místech, tedy pod správou policie, se za posledních sedm let počet kamer **zdvojnásobil** a za 14 let jde o téměř **stonásobek**.

A v příštích letech má metropole své kamerové „pokrytí“ rozšiřovat, mj. o speciální kamery v centru, jejichž instalace přijde na cca 70 milionů korun. **Citlivé mikrofony** kamerám umožní vyhodnotit zvýšenou hladinu zvuku nad rámec nočního klidu. Zatímco běžný hovor nechají bez povšimnutí, rušení klidu by už mikrofonu uniknout nemělo. Obraz i zvuk poté uvidí pracovníci dispečinku nebo policejní ústředny. Ve „chvilích klidu“ kamery zůstanou nefunkční.

Inteligentní technologie ale umožní vyhodnotit i „podezřele“ dlouhé postávání lidí na vytípaných místech (parkoviště), na některých místech zachytí třeba zakázané projíždění

jednosměrných ulic. Na druhou stranu mohou být takto zachyceny aktivity bez jakéhokoli kriminálního podtextu, o jejichž natáčení však nikdo nestojí. „Dáváme přednost liberální společnosti, kde není nutně každý čin nebo slovo někým – či dokonce něčím – vyhodnocováno. I když kamery dokážou určit rizikové chování u jednoho z 1000 potenciálně podezřelých, u těch zbylých 999 případů to bude, obávám se, planý poplach,“ řekl bývalý místopředseda České pirátské strany Mikuláš Ferjenčík, který se veřejným prostorem a ochranou svobod zabývá, pro ParlamentníListy.cz.

Aktivisté kolem právně-poradenského sdružení Iuridicum Remedium podle Lidových novin upozorňují, že druhou stránku problému tvoří eventuální sankce.

Lidé mohou provozovatele kamer zažalovat kvůli **ochraně osobnosti**. V případě vážného zneužití údajů zpracovávaných kamerovým systémem může Úřad pro ochranu osobních údajů udělit velmi vysokou pokutu. Nové kamery budou totiž zřejmě schopné **identifikovat** obličej konkrétní osoby, otázka vzbuzuje i myšlenka „veřejných odposlechů“ na ulici a možné obchodování s hovory.

„Chtěl bych opravit rozšířený omyl, že náš úřad povoluje instalování bezpečnostních kamer. Takovým oprávněním nedisponujeme,“ reaguje předseda Úřadu pro ochranu osobních údajů RNDr. Igor Němec. „Kromě kamer provozovaných policií, jejichž provozování se řídí speciálním zákonem - ten samozřejmě neumožňuje, aby se například kamery dívaly do oken bytů, však obecně spadají pod oznamovací povinnost, která je stanovena v zákoně o ochraně osobních údajů. Na základě tohoto oznámení pak úřad může vést řízení v případě, kdy vznikne důvodná obava, že při zpracování osobních údajů by mohlo dojít k porušení zákona.“

Velký bratr se totiž nejen **dívá**, ale také si **pamatuje**. Problémem je tedy nejen pouhá instalace kamer, ale také nakládání se záznamy, které mohou přesně rekonstruovat podstatnou část života každého z nás. Pravda, také za cenu porušení zákona o ochraně osobních údajů.

„Ten jasně stanoví povinnost uchovávat osobní údaje pouze po dobu, která je nezbytná k účelu jejich zpracování,“ upřesňuje Igor Němec. „Po uplynutí této doby mohou být osobní údaje uchovávány pouze pro účely vědecké, archivnictví a státní statistické služby. I zde je třeba dbát práva na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a osobního života subjektu údajů a osobní údaje anonymizovat, jakmile je to možné. Nelze obecně určit dobu uchování kamerového záznamu, vzhledem k tomu, že ta vždy musí odpovídat účelu, který může být u jednotlivých kamerových systémů rozdílný.“

Úřad pro ochranu osobních údajů vydal v roce 2012 stanovisko k provozování kamerových systémů, při kterých dochází ke zpracování osobních údajů. Toto stanovisko obsahuje mj. následující **zásady**:

- provozování kamerového systému je považováno za zpracování osobních údajů, pokud je vedle kamerového sledování prováděn **záznam** pořizovaných záběrů, nebo jsou v záznamovém zařízení uchovávány **informace**, a zároveň účelem pořizovaných záznamů, případně vybraných informací, je jejich využití k **identifikaci** fyzických osob v souvislosti s určitým **jednáním**.

- samotné kamerové sledování fyzických osob **není zpracováním** osobních údajů ve smyslu zákona č. 101/2002 Sb., protože postrádá úroveň podmínek pro zpracování údajů. To však

nevyklučuje aplikaci jiných právních předpisů, zejména občanského zákoníku upravujícího podmínky ochrany osobnosti.

- údaje uchovávané v záznamovém zařízení, ať obrazové či zvukové, jsou osobními údaji za předpokladu, že na základě těchto záznamů lze přímo či nepřímo identifikovat **konkrétní** fyzickou osobu. Ta je identifikovatelná, pokud ze snímku, na němž je zachycena, jsou patrné její charakteristické **rozpoznávací znaky** (zejména obličej) a na základě propojení rozpoznávacích znaků s dalšími disponibilními údaji je možná plná identifikace osoby.

- kamerový systém je možno použít zásadně v případě, kdy sledovaného účelu **nelze** účinně dosáhnout jinou cestou (např. majetek je možno chránit před odcizením uzamčením místnosti). Dále je vyloučeno užití kamerového systému v prostorách určených k ryze soukromým úkonům (např. toalety, sprchy).

Partner článku

<http://www.vzory.cz/uouu/velky-bratr-se-diva-a-pamatuje-si/>

<http://www.krajsest.cz/stredocesky-kraj/6522-velky-bratr-se-diva-a-pamatuje-si.htm>